

Forhandlinger imidlertid ikke førte til noget, atter paa Grund af Amerikas Ulyst til at drive dem til en Afgørelse, stillede Regeringen sig paa et ganske lignende Standpunkt under ganske lignende Forhold i Aaret 1896. Det Standpunkt, Regeringen saaledes indtog, var efter min Mening ganske rigtigt og naturligt, og under alle Omstændigheder maa man erkende, at Regeringen i den Henseende havde en meget stærk Støtte i den offentlige Mening, ogsaa i den politiske Verden. I Aaret 1898 viste der sig jo det mærkelige Fænomen, at der blev nedsat en privat Komite med det Formaal at virke for Øernes Afstaaelse. I denne private Komite havde adskillige fremragende Politikere, som tilhørte alle politiske Partier, Sæde, og flere af disse Politikere have endnu den Dag i Dag Sæde i Rigsdagen. Regeringen kunde saaledes med Føje sige, at dens Standpunkt var billiget fra alle Sider. Det var derfor ikke at undre sig over, at Regeringen, da der i 1899 viste sig sikre Tegn til, at der i Amerika var en alvorlig Bestræbelse for at erhverve Øerne, begyndte Forhandlinger og siden den Tid førte dem videre, idet de vekslende Udenrigsministre have fortsat i hinandens Podspor og staaet i stadig Forbindelse med Rigsdagen gennem de to Tings Finansudvalg, for at være sikre paa at være i Overensstemmelse med Folkets Repræsentanter.

Da jeg tiltraadte Udenrigsministeriet for et Aars Tid siden, forefandt jeg et Udkast til en Traktat, et detailleret, i enkelte Artikler affattet, meget omhyggelig udarbejdet Udkast, og jeg saa, at der om de allerfleste Bestemmelser i dette Udkast var opnaaet Enighed mellem de forhandlende Magter. Der var kun ganske enkelte Punkter, hvor der stod noget tilbage. — Det Spørgsmaal, der nu nødvendigvis maatte rejse sig for mig, var, om disse Forhandlinger skulde føres videre, eller om de skulde brydes. Ja, jeg ved vel, at der er blevet sagt, at der var endnu en tredie Vej, idet man nemlig kunde drage Sagen i Langdrag, lade den løbe ud i Sandet, som man siger. Men jeg skal hertil bemærke, at det er en Udvej, der for det første var umulig over for Amerika. Amerika havde under stigende Utaalmødhed ført disse Forhandlinger i to Aar, det vilde have en Ende paa dem, der blev endogsaa sat en bestemt Termin, inden hvilken de skulde være bragte til en Afslutning, hvis de ikke skulde anses som brudte. Jeg mener endvidere, og jeg mente den Gang,

at det var skadeligt for Danmarks Anseelse ikke at indtage et klart Standpunkt. Danmark kan ikke over for det internationale Samfund være tjent med at handle om Landsdele, jeg havde nær sagt i 40 Aar, uden at det nogen Sinde lykkes at komme til Afslutning dermed. Men fremfor alt fandt jeg det aldeles uforsvarligt lige over for Indbyggerne paa disse tre Øer. Den slette Tilstand, som har hersket og endnu hersker derovre, er i høj Grad bleven forværret ved det stærke moralske og økonomiske Tryk, som det nødvendig maatte forvolde Indbyggerne, at de i aarevis ere uvisse om deres Fremtidsskæbne. Af disse Grunde var jeg den Gang — og er det endnu — ikke i Tvivl om, at jeg under alle Omstændigheder ikke burde følge den Udvej at forhale Forhandlingen, at lade den løbe ud i Sandet.

Der var saa for mig kun Valget mellem de to Ting: enten at afbryde Forhandlingerne — hvad enten det nu skulde ske ved en formel Erklæring om, at de ikke blev førte videre eller ved at opstille Betingelser, som jeg vidste eller kunde indse vare uantagelige, det var det ene Alternativ — eller at føre Forhandlingerne videre, arbejde paa Afslutning af Traktaten. For at undgaa Misforstaaelse tillader jeg mig her at bemærke, at naar jeg siger, at jeg havde Valget mellem at afbryde Forhandlingerne og at føre dem videre, da mener jeg dermed kun, at det selvfølgelig stod mig frit for at træde tilbage fra disse Forhandlinger — der findes jo ikke nogen menneskelig Magt paa Jorden, som kan tvinge mig til at føre dem videre, naar jeg ikke vil — men en anden Ting er, at det ifølge de parlamentariske Grundsætninger, som jeg hele mit Liv har hyldet, og i Kraft af hvilke mit Ministerium er dannet, maatte være mig klart, at jeg efter de mangfoldige Tilkendegivelser, som forelaa fra Rigsdagen, vilde ved at afbryde Forhandlingerne befinde mig i parlamentarisk Uoverensstemmelse med Folkets valgte Mænd, en Uoverensstemmelse, som burde og som jeg antager ogsaa vilde have haft et Personskifte til Følge. Jeg anfører ikke dette, for at de Herrer skulle tro, at jeg vilde have bekymret mig derom, endnu mindre, at jeg skulde have anset det for skadeligt for Land og Rige, men jeg bemærker blot dette, for at de Herrer kunne se, at det kun var et personligt Spørgsmaal for mig, og at det er meget tvivlsomt, om det, hvis jeg havde brudt Forhandlingerne, derved vilde være lykkedes at bryde dem, om jeg saa